

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 octombrie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Sîrtmaci Grigori, născut xxxxx, originar și domiciliat în satul Xxxxx raionul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 17.09.2021-13.05.2022

2. instanța de apel: 13.06.2022-10.10.2022.

3. instanța de recurs: 08.02.2023 - 19.07.2023

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 13 mai 2022, a fost încetat procesul penal în privința lui Sîrtmaci Grigori învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în baza art. art. 1, 2 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

S-a încasat de la Sîrtmaci Grigori în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea acțiunilor procesuale pe dosarul penal în suma totală de 448 lei.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat, conform învinuirii înaintate, Sîrtmaci Grigori la data de 26 iulie 2020, aproximativ la orele 17 : 30, aflându-se într-un loc public pe drumul auto L 650 mun. Ceadâr-Lunga, aproximativ în 50 metri de la brigada de tractoare „Sovhoz”, întâlnindu-l pe Șevcenco Ghenadie, folosindu-se de un pretext nesemnificativ, a stârnit cearta cu ultimul.

În timpul certii, Sîrtmaci G., acționând din intenții de huliganism, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită neatenență față de ordinea publică, a început să-l înjosească pe Șevcenco G. cu cuvintele necenzurate, atenționându-l cu răfuială fizică, după care a aplicat violența în privința ultimului, aplicându-i o lovitură cu pumnul în regiunea feței.

În cele din urmă, continuând intenția sa criminală, conștientizând că nu va putea să se clarifice cu Șevcenco G. de unul singur, Sîrtmaci G. a luat legătură prin telefon cu o persoană pe care organul de urmărire penală nu a reușit să o identifice, după ce la locul infracțiunii au venit cu automobilul de model „OPEL ASTRA” Tiuliu Saveli și Cambur Andrei, pe care Sîrtmaci G. i-a îndemnat să comită acțiunile ilicite prin aplicarea leziunilor corporale în privința lui Șevcenco G.

La rândul lor, Tiuliu S. și Cambur A., acționând din intenții de huliganism, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită neatenție față de ordinea publică, când lui Sîrtmaci G. acest lucru îi era cunoscut, au aplicat violența în privința lui Șevcenco G., aplicându-i lovituri cu mâinile și picioarele în diferite părți ale corpului.

În rezultatul acțiunilor ilicite comune din partea Sîrtmaci G., Tiuliu S. și Cambur A., părții vătămate Șevcenco G. i-au fost cauzate leziunile corporale, ce se referă la vătămarea ușoară a sănătății.

Acțiunile în cauză ale lui Sîrtmaci Grigori au fost calificate pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite de două sau mai multe persoane.*

La data de 07 februarie 2022, în cadrul ședinței preliminare, inculpatul Sîrtmaci Grigori a înaintat cererea scrisă privind încetarea procesului penal în privința sa, în temeiul Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În partea pregătitoare a ședinței de judecată, inculpatul Sîrtmaci Grigori a depus cererea privind încetarea procedurii penale pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința sa, în temeiul Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi sentințe în ordinea prevăzută pentru prima instanță, prin care inculpatul Sîrtmaci Grigori să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, numindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 750 u.c. cu liberarea acestuia de la pedeapsa penală în temeiul Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova din 24 decembrie 2021.

În motivarea cererii de apel a indicat că, prima instanță a ignorat prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, urmând să se conducă de cerințele art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, care prevede că, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.

Așadar, la adoptarea sentinței, instanța de judecată urma să formuleze dispozitivul în felul următor: Sîrtmaci G. să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, numindu-i pedeapsa, stabilind forma și termenul acesteia, cu liberarea lui Sîrtmaci G. de la pedeapsa penală în temeiul Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova din 24 decembrie 2021.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 octombrie 2022, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de apel și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, în procesul examinării cauzei, la orice etapă, inculpatul este în drept să realizeze prezumția nevinovăției, printr-un acord în scris, să solicite încetarea procesului penal în privința lui, în baza art. 2 Legii cu nr. 243 din 24.12.2021 și să evite condamnare, adică emiterea

sentinței de condamnare și consecințelor nefavorabile legate de acesta. Cererea poate fi depusă de către inculpat atât la ședința preliminară, cât și după numirea cauzei spre judecare și chiar cu utilizarea căii de atac cu apel, prevăzută în scopul desfășurării unei cercetări judecătorești noi cu latura de fapt și de drept a cauzei /art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală/, unde figurantul cauzei păstrează statutul de inculpat /art. 65 alin. (3) pct. 1) și art. 466 Cod de procedură penală/.

Instanța de judecată este obligată să examineze cererea inculpatului privind încetarea procesului penal, după care în camera de deliberare va emite sentința de încetare a procesului penal. În cazul dat, la adoptarea hotărârii de încetare a procesului penal, nu va fi analizat obiectul probării.

Totodată, reieșind din circumstanțe susmenționate, instanța nu a putut fi de acord cu argumentele procurorului, invocate în cererea de apel, ca temei pentru casarea sentinței atacate și necesitatea emiterii unei decizii, prin care inculpatul Sîrtmaci Grigori să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii incriminate, și să fie eliberat de pedeapsă potrivit art. 2 din Legea cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu nr. 243 din data de 24 decembrie 2021.

Astfel, nu sunt bazate pe lege argumentele procurorului privind obligația instanței de judecată de a se expune asupra circumstanțelor, prevăzute la art. 389 și art. 385 alin. (1) subpunctele 5), 7), 8) Cod de procedură penală. La emiterea sentinței de încetare a procedurii pe cauză, instanța de judecată soluționează chestiunile, prevăzute de art. art.396 și 397 Cod de procedură penală.

Ținând cont de cele expuse, instanța de apel nu a constatat careva încălcări ale legislației penale sau de procedură penală, ce constituie drept temei pentru casarea sau modificarea sentinței.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea poziției sale, procurorul invocă:

- soluția care putea a fi adoptată la finalizarea examinării cauzei nominalizate, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal;

-cât privește adoptarea unei sentințe de încetare a procesului pe motivul intervenirii amnistiei, așa cum a procedat instanțele judecătorești în cazul dat, aplicarea amnistiei cu emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art.3 91 Cod de procedură penală;

- adoptând o soluție de încetare a procesului penal, instanța de judecată nu poate determina și constata din punct de vedere juridic corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art. 107 Cod penal, 285 alin.(2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr.243;

- emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă și de prevederile art.107 alin.(1) Cod penal, care stabilesc că

amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urma să fie constată vinovăția lui Sîrtmaci G. în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu era posibil în cazul încetării procesului penal;

- luând în considerație că, o hotărâre judecătorească de aplicare a amnistiei nu constituie temei de reabilitare a persoanei (art.285 alin. (2), 274 pct.4) Cod de procedură penală), amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art. 389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, pe caz urmând a fi adoptată o hotărâre de condamnare cu liberarea lui Sîrtmaci G. de la pedeapsa penală;

- în cazul cercetat, instanța de apel greșit a constatat că, procesul penal urmează a fi încetat fără ca subiectul probării să fie supus analizării și fără stabilirea vinovăției inculpatului, or cum a fost menționat, amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală;

- în cazul în care în procesul judecării cauzei, după ședința preliminară, inclusiv la faza judecării apelului, instanța de judecată constată aplicabilitatea Legii nr. 243, atunci instanța de judecată care examinează cauza, poate pronunța în privința inculpatului, fie o sentință de achitare conform prevederilor art. 390 Cod de procedură penală, dacă se constată nevinovăția inculpatului, fie o sentință de condamnare, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia, în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal;

- reieșind din faptul că cererea privind aplicarea amnistiei a fost depusă după ședința preliminară, acuzarea consideră că, instanțele judecătorești greșit și neîntemeiat au încetat procesul penal în legătură cu aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței a Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

În drept, autorul recursului îl întemeiază în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Precum rezultă din recursul ordinar declarat de către procuror, Colegiul penal atestă invocarea temeiurilor pentru recurs prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și în opinia autorului persistând cazul, *când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Tot din textul recursului se evidențiază, că recurentul în principiu critică hotărârea instanței de apel pentru faptul că, a fost menținută sentința, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Sîrtmaci G. învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în baza art. art. 1, 2 din Legea cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 24 decembrie 2021, ce contravine prevederilor art. 107 Cod penal, 285 alin.(2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr.243, considerând că amnistia poate fi aplicată doar după stabilirea vinovăției persoanei, în ordinea art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, pe caz urmând a fi adoptată o hotărâre de condamnare, cu liberarea lui Sîrtmaci G. de la pedeapsa penală.

Verificând decizia recurată și opozant criticilor invocate sub aspectul prezenței cazului de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că în prezenta speță instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, hotărârea adoptată cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la caz, la menținerea sentinței de încetarea procesului penal în privința inculpatului, în baza art. art. 1, 2 din Legea cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 24 decembrie 2021.

În prezenta cauză penală, Colegiul reține acel fapt că, instanțele de fond întemeiat au stabilit că, la caz în ședința preliminară, inculpatul Sîrtmaci Grigori a înaintat cerere de încetare în privința sa a procesului penal, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul Legii RM nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Așadar, Colegiul penal atestă că, instanțele de fond întemeiat au făcut referire la: prevederile art. 107 alin. (1) Cod penal, conform căruia *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.* Art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia.* Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, *încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.*

Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Astfel Colegiul penal stabilește că, procurorul în recurs face referire la prescripțiile din art. 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, însă acestea atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond,

la faza ședinței preliminare, până la începerea cercetării judecătorești, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), instanțele de fond și de apel (*art. 413 alin. (1), art. 415 alin. (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală*), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței sau deciziei, de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

Astfel, Colegiul penal reține, instanțele de fond, au respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, după cum s-a menționat și în sentință (f.d. 111 verso v. II), "În faza pregătitoare a ședinței de judecată, inculpatul Sîrtmaci Grigori a formulat cerere de încetare în privința sa a procesului penal în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul Legii RM nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.", la caz fiind respectată procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală, enunțate supra.

Astfel, Colegiul penal respinge argumentele recurentului precum că, cererea privind aplicarea amnistiei a fost depusă după ședința preliminară. La acest capitol Colegiul penal menționează că, prima instanță în faza ședinței preliminare, până la începerea cercetării judecătorești (f.d.53 verso v. II), având cererea inculpatului de aplicare a amnistiei (f.d.40 v. II), întemeiat a încetat procesul penal.

În aceste condiții, Colegiul penal statuează, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, instanța de recurs conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, ce impune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat în prezenta cauză, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 octombrie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Sîrtmaci Grigori**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 10 august 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Talpă Boris